ЗВІД ВІДГУКІВ
до І редакції проєкту стандарту державної мови «Термінологія у сфері кібербезпеки»

№ з/п	Структурний елемент проєкту стандарту державної мови або змін до стандарту державної мови, пояснювальної записки	Найменування суб'єкта, дата і номер листа	Поточна редакція	Зауваження та/або пропозиції	Висновок робочої групи
1.	До проєкту стандарту державної мови в цілому.	**Український мовно-інформаційний фонд Національної академії наук України.** Вх. лист від 01.04.2026 № 560/26.		Відсутня репрезентативна корпусна база, не подано статистичних критеріїв добору термінів, не описано опертя на прецедентні тексти, не здійснено системного розмежування між правовою дефініцією, фаховою дефініцією та лексикографічним тлумаченням.	**Не враховано.** Проєкт Стандарту державної мови напрацьовано відповідно до вимог Порядку напрацювання, затвердження, уведення в дію, перегляду стандартів державної мови та внесення змін до них, затвердженого рішенням Національної комісії зі стандартів державної мови від 16.11.2023 № 421, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 04.12.2023 за № 2107/41163, та ДСТУ 3966:2009 «Термінологічна робота. Засади і правила розроблення стандартів на терміни та визначення понять».
2.	До проєкту стандарту державної мови в цілому.	**Український мовно-**		Терміносистема стандарту як частина лексикографічної	**Не враховано.**

		інформаційний фонд Національної академії наук України. Вх. лист від 01.04.2026 № 560/26.		системи має бути лексикографічно замкнена і лексикографічно повна система.	Відповідно до пункту 38 Порядку напрацювання, затвердження, уведення в дію, перегляду стандартів державної мови та внесення змін до них, затвердженого рішенням Національної комісії зі стандартів державної мови від 16.11.2023 № 421, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 04.12.2023 за № 2107/41163, Стандарт державної мови може бути переглянутий з урахуванням особливостей галузі (за потреби).
3.	До проєкту стандарту державної мови в цілому.	**Український мовно-інформаційний фонд Національної академії наук України.** Вх. лист від 01.04.2026 № 560/26.		Стандарт застосування державної мови в предметній галузі повинен містити щонайменше такі компоненти. 1. Корпусно-джерельну основу: перелік і характеристику лінгвістичних корпусів, корпусів прецедентних текстів, масивів законодавства, підзаконних актів, технічної документації, навчальних текстів, наукових праць і фахового узусу, на	**Не враховано.** Проєкт Стандарту державної мови напрацьовано відповідно до вимог Порядку напрацювання, затвердження, уведення в дію, перегляду стандартів державної мови та внесення змін до них, затвердженого рішенням Національної комісії зі стандартів державної мови від 16.11.2023 № 421,

				яких ґрунтується добір матеріалу. 2. Поняттєво-термінологічну систему: систему понять відповідної галузі, родо-видові та інші концептуальні зв'язки, головний нормативний термін, допустимі варіанти, іншомовні відповідники та статус кожної одиниці. 3. Повну лексикографічну модель словникової статті: заголовне слово; наголос; частину мови; граматичну парадигму; словотвірне гніздо; дефініцію; полісемію; типові колокації й синтаксичні моделі; приклади з корпусу; стилістичні, жанрові й галузеві мітки; етимологічну довідку; примітки щодо узусу; позначення нормативного статусу варіантів. 4. Логіко-лінгвістичну експертизу: аналіз законодавства, прецедентних текстів і фахових джерел з метою виявлення лакун, дефініційних колізій, неоднозначності, неповноти, надмірної варіантності та	зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 04.12.2023 за № 2107/41163, та ДСТУ 3966:2009 «Термінологічна робота. Засади і правила розроблення стандартів на терміни та визначення понять».

				концептуальної неузгодженості. 5. Правовий і процедурний блок: співвідношення з чинними законодавчими визначеннями, сферу обов'язкового застосування, випадки розходження між правовою і лексикографічною нормою, порядок перегляду, версіонування, протокол погодження та контроль змін.	
4.	До основного змісту проєкту стандарту державної мови.	**Український мовно-інформаційний фонд Національної академії наук України.** Вх. лист від 01.04.2026 № 560/26.		Словникова стаття галузевого стандарту має бути побудована щонайменше за такою моделлю: лема; наголос; частина мови; граматичні характеристики; словотвірне гніздо; дефініція; полісемія; нормативний статус; стилістичні та галузеві мітки; етимологія; типові словосполучення; приклади з реального узусу; іншомовні відповідники; примітки щодо правового та фахового вживання.	**Не враховано.** Проєкт Стандарту державної мови напрацьовано відповідно до вимог Порядку напрацювання, затвердження, уведення в дію, перегляду стандартів державної мови та внесення змін до них, затвердженого рішенням Національної комісії зі стандартів державної мови від 16.11.2023 № 421, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 04.12.2023 за № 2107/41163, та ДСТУ 3966:2009 «Термінологічна робота.

					Засади і правила розроблення стандартів на терміни та визначення понять».
5.	До основного змісту проєкту стандарту державної мови.	**Український мовно-інформаційний фонд Національної академії наук України.** Вх. лист від 01.04.2026 № 560/26.		Має бути чітко зазначено: який термін є рекомендованим, який — допустимим професіоналізмом, який — жаргонним відповідником, який — описовим тимчасовим відповідником, а який — небажаним або таким, що не рекомендований для офіційних текстів.	**Враховано.** У загальних поясненнях до проєкту Стандарту державної мови зазначено, що для кожного поняття встановлено один **рекомендований** термін, поданий напівгрубим шрифтом. До окремих термінів (за наявності) дібрано **міжнародні відповідники**, подані світлим курсивом з великої літери.
6.	До основного змісту проєкту стандарту державної мови.	**Український мовно-інформаційний фонд Національної академії наук України.** Вх. лист від 01.04.2026 № 560/26.	**2.4.1 автентифікація** Електронний процес, що дає змогу підтвердити цифрову ідентифікацію фізичної, юридичної особи, інформаційної або інформаційно-комунікаційної системи та/або походження та цілісність електронних даних.	**«Автентифікація» (2.4.1)** У чинному Законі України «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги» *автентифікацію* визначено як електронний процес, що дає змогу підтвердити електронну ідентифікацію фізичної, юридичної особи,	**Враховано частково.** У визначенні до терміна словосполучення «цифрову ідентифікацію» замінено на «електронну ідентифікацію». Відповідно до Порядку напрацювання, затвердження, уведення в дію, перегляду стандартів державної мови та внесення змін до них, затвердженого рішенням Національної

				інформаційної або інформаційно-комунікаційної системи та/або походження та цілісність електронних даних. Проєкт фактично відтворює це визначення, однак не розмежовує правовий і лексикографічний статус дефініції. Для мовного стандарту цього замало: необхідно пояснити, що це законодавче визначення поєднує щонайменше два функціональні плани — підтвердження ідентичності суб'єкта й підтвердження походження та цілісності даних.	комісії зі стандартів державної мови від 16.11.2023 № 421, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 04.12.2023 за № 2107/41163, у Стандарті державної мови як нормативному документі не передбачено розмежування правового й лексикографічного статусу дефініцій, зв'язок документа з чинним законодавством, науковими й освітніми джерелами визначено в розділі «Бібліографія».
7.	До основного змісту проєкту стандарту державної мови.	**Український мовно-інформаційний фонд Національної академії наук України.** Вх. лист від 01.04.2026 № 560/26.	**2.4.3 авторизація** Надавання автентифікованому суб'єкту дозволу на доступ до інформаційних ресурсів та/або виконання визначених операцій відповідно до встановлених політик безпеки. *Авторизація з безпеки.*	**«Авторизація» (2.4.3)** Проєктне визначення *авторизації* загалом описує процес надання дозволу автентифікованому суб'єкту на доступ до ресурсів і виконання операцій. Однак додатковий елемент «Авторизація з безпеки» у статусі синоніма є концептуально сумнівним, бо неясно, чи йдеться про тотожне поняття, чи про інший підвид	**Враховано.**

				процедур доступу.	
8.	До основного змісту проєкту стандарту державної мови.	**Український мовно-інформаційний фонд Національної академії наук України.** Вх. лист від 01.04.2026 № 560/26.	**2.4.12 безпека мережевого порту** Комплекс технічних і організаційних заходів, спрямований на контроль доступу до портів мережевого обладнання через обмеження кількості підключених пристроїв та ідентифікації їхніх MAC-адрес із метою запобігання несанкціонованому підключенню та мережевим атакам на переповнення таблиці комутації. **Примітка.** Функцію контролю за підключеннями пристроїв до окремого виконує мережевий комутатор.	**«Безпека мережевого порту» (2.4.12)** У цій статті заголовний термін сформульовано широко, однак сама дефініція описує фактично вузький технологічний механізм *port security* на мережевому комутаторі, з обмеженням кількості пристроїв і контролем MAC-адрес. Отже, маємо типову невідповідність між рівнем абстракції заголовка і рівнем конкретизації дефініції. Для мовного стандарту це є ознакою дефініційної неточності: або потрібно звузити термін, або розширити дефініцію до справді родового поняття. Крім того, примітка в цій статті синтаксично невдала і свідчить про недостатнє мовне редагування.	**Враховано частково.** Виправлено синтаксичну помилку у примітці до визначення терміна: «Функцію контролю за підключеннями пристроїв до окремого порту виконує мережевий комутатор».
9.	До основного змісту проєкту стандарту державної мови.	**Український мовно-інформаційний фонд Національної**	**2.4.14 блокування облікового запису** Тимчасове або постійне припинення можливості використання облікового	**«Блокування облікового запису» (2.4.14)** Базове визначення є прийнятним, однак примітка	**Враховано.**

		академії наук України. Вх. лист від 01.04.2026 № 560/26.	запису з метою запобігання несанкціонованому доступу або реагування на підозрілі дії. **Примітка.** Повідомлення від небажаної особи під час її блокування автоматично приховуються.	про автоматичне приховування повідомлень від небажаної особи очевидно належить радше до поведінки окремих цифрових платформ, а не до загального поняття кібербезпеки. У стандарті державної мови примітки не повинні містити платформозалежних, приватних і неуніверсальних нашарувань, якщо вони не мають загальносистемного значення.	
10.	До основного змісту проєкту стандарту державної мови.	**Український мовно-інформаційний фонд Національної академії наук України.** Вх. лист від 01.04.2026 № 560/26.	**2.4.24 етичний хакінг** Легальний процес виявлення вразливостей у комп'ютерних системах, мережах та застосунках із дозволу їх власника з метою підвищення рівня кібербезпеки. **Примітка.** Етичні хакери використовують ті самі навички, що й кіберзловмисники, щоб виявити слабкі місця в системі та усунути вразливості.	**«Етичний хакінг» (2.4.24)** Стаття є показовою з погляду неправильного поводження з варіантністю. У проєкті подано додаткові форми *етичне зламування* і *білий хакінг*, але не вказано, чи вони є рівноправними синонімами, допустимими професіоналізмами, жаргонізмами чи лише довідковими відповідниками.	**Враховано.**

			Етичне зламування. Білий хакінг.		
11.	До додатку до проєкту стандарту державної мови.	**Український мовно-інформаційний фонд Національної академії наук України.** Вх. лист від 01.04.2026 № 560/26.	**2.4.25 журнал** Спеціальний файл, у якому накопичується автоматично зібрана службова та статистична інформація про події в інформаційній системі або мережі. *Лог-файл.* **2.4.26 журналювання** Автоматизована фіксація та збереження записів про події в інформаційній системі або мережі для подальшого аналізу, моніторингу або розслідування кіберінцидентів. **Примітка.** Журналювання є критично важливим для виявлення атак, реагування на інциденти, аудиту, відновлення систем та аналізу загроз, дає змогу відстежувати підозрілу активність та поведінку кіберзловмисників. *Логування.*	**«Журнал» і «журналювання» (2.4.25–2.4.26)** Ці статті виявляють не лише дефініційні, а й джерельні проблеми проєкту. Самі визначення ще можуть бути прийнятними як технічні, але в англомовному довідковому апараті для *журналу* подано *Log Viewing*, а для *журналювання — Log Perorting,* що не відповідає ні базовій англомовній термінології, ні змісту статей. *Perorting* — це майже напевно технічна помилка замість *Reporting.* Але навіть якщо виправити її на *Reporting,* це все одно неправильний відповідник для *журналювання*. Для терміна *журнал* найправильнішим базовим відповідником є *Log* (*A record of the events occurring within an organization's systems and networks).* Тобто *log* — це журнал подій, записуваний масив подій, а не операція перегляду і не звіт. Тут	**Враховано.**

				важливе концептуальне уточнення: якщо українська стаття визначає *журнал* саме як **“**спеціальний файл**”**, то це вже не зовсім точний відповідник до *Log*, бо *log* у наведеному визначенні — це не обов’язково файл, а сукупність записів про події. Тобто в проєкті стандарту є ще й дефініційне звуження поняття. Для терміна *журналювання* правильним відповідником мало бути *Logging* або, залежно від контексту, *Event logging.* Саме це відповідає українському значенню: фіксація подій; створення записів; збереження записів у журналі. Натомість: *Log Reporting = подання / формування звітів за результатами аналізу журналів. Log Viewing = перегляд журналу / відображення записів журналу в читаному форматі.* Тобто ні *Log Reporting*, ні *Log Viewing* не відповідають значенню слова *журналювання.*	

12.	До основного змісту проєкту стандарту державної мови.	**Український мовно-інформаційний фонд Національної академії наук України.** Вх. лист від 01.04.2026 № 560/26.	**2.4.42 кібербезпека** Захищеність життєво важливих інтересів людини і громадянина, суспільства та держави під час використання кіберпростору, за якої забезпечують сталий розвиток інформаційного суспільства та цифрового комунікативного середовища, вчасне виявлення, запобігання й нейтралізацію реальних і потенційних кіберзагроз.	**«Кібербезпека» (2.4.42)** Чинний Закон України «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» вже містить нормативне визначення *кібербезпеки*. У ньому йдеться про захищеність життєво важливих інтересів людини і громадянина, суспільства та держави під час використання кіберпростору, за якої забезпечуються сталий розвиток інформаційного суспільства та цифрового комунікативного середовища, а також своєчасне виявлення, запобігання і нейтралізація реальних і потенційних загроз національній безпеці України у кіберпросторі. Якщо стандарт вживає іншу редакцію, він мусить прямо пояснювати її співвідношення із законодавчою нормою.	**Не враховано.** Відповідно до Порядку напрацювання, затвердження, уведення в дію, перегляду стандартів державної мови та внесення змін до них, затвердженого рішенням Національної комісії зі стандартів державної мови від 16.11.2023 № 421, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 04.12.2023 за № 2107/41163, у Стандарті державної мови як нормативному документі не передбачено розмежування правового й лексикографічного статусу дефініцій, зв'язок документа з чинним законодавством, науковими й освітніми джерелами визначено в розділі «Бібліографія».
13.	До основного змісту проєкту стандарту державної мови.	**Український мовно-інформаційний фонд Національної**	**2.4.51 кіберзахист** Сукупність організаційних, правових, інженерно-технічних заходів, а також заходів криптографічного та технічного захисту	**«Кіберзахист» (2.4.51)** Поняття *кіберзахисту* особливо чутливе до актуальності правової бази, бо законодавче визначення цього терміна було викладено в	**Не враховано.** Відповідно до Порядку напрацювання, затвердження, уведення в дію, перегляду стандартів державної мови та внесення

		академії наук України. Вх. лист від 01.04.2026 № 560/26.	інформації, спрямованих на захист від кіберзагроз, забезпечення кібербезпеки, стійкості, цілісності, доступності та конфіденційності інформаційних ресурсів у кіберпросторі, здатності інформаційної інфраструктури до їх обробки.	новій редакції у 2025 році. Чинний текст закону описує кіберзахист як сукупність організаційних, правових, інженерно-технічних заходів, а також заходів криптографічного та технічного захисту інформації, спрямованих на захист від кіберзагроз, забезпечення кібербезпеки, стійкості, цілісності, доступності та конфіденційності інформаційних ресурсів у кіберпросторі, а також здатності інфраструктури до їх обробки. Отже, будь-який мовний стандарт у цій сфері повинен бути синхронізований із чинною правовою редакцією і вказувати, чи він відтворює закон, чи дає лексикографічне узагальнення.	змін до них, затвердженого рішенням Національної комісії зі стандартів державної мови від 16.11.2023 № 421, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 04.12.2023 за № 2107/41163, у Стандарті державної мови як нормативному документі не передбачено розмежування правового й лексикографічного статусу дефініцій, зв'язок документа з чинним законодавством, науковими й освітніми джерелами визначено в розділі «Бібліографія».
14.	До основного змісту проєкту стандарту державної мови.	**Український мовно-інформаційний фонд Національної академії наук України.**	**2.4.56 кіберінцидент** Подія або низка подій у кіберпросторі ненавмисного характеру (технічного, технологічного, природного, помилкового,	**«Кіберінцидент» (2.4.56)** Законодавче визначення *інциденту кібербезпеки (кіберінциденту)* є розгорнутим і прив'язане до функціонування систем електронних комунікацій,	**Не враховано.** Відповідно до Порядку напрацювання, затвердження, уведення в дію, перегляду стандартів державної мови та внесення змін до них, затвердженого

		Вх. лист від 01.04.2026 № 560/26.	зокрема внаслідок дії людського чинника) та/або таких, що мають ознаки можливої кібератаки, які фактично або потенційно порушують конфіденційність, цілісність або доступність інформаційних систем, електронних інформаційних ресурсів чи цифрових сервісів. *Інцидент кібербезпеки.*	систем управління технологічними процесами та безпеки електронних інформаційних ресурсів. Проєктне визначення є коротшим і стилістично простішим, однак саме тому воно потребує маркування: чи йдеться про скорочену мовну дефініцію, чи про нормативне правове визначення.	рішенням Національної комісії зі стандартів державної мови від 16.11.2023 № 421, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 04.12.2023 за № 2107/41163, у Стандарті державної мови як нормативному документі не передбачено розмежування правового й лексикографічного статусу дефініцій, зв'язок документа з чинним законодавством, науковими й освітніми джерелами визначено в розділі «Бібліографія».
15.	До основного змісту проєкту стандарту державної мови.	**Український мовно-інформаційний фонд Національної академії наук України.** Вх. лист від 01.04.2026 № 560/26.	**2.4.121 хакер** Особа, яка використовує свої глибокі знання та навички у сфері комп'ютерних систем і програмування для отримання несанкціонованого доступу до комп'ютерів, мереж та інформації.	**«Хакер» (2.4.121)** Це одна з найпоказовіших неточностей. У проєкті це слово визначено фактично лише як особу, яка використовує знання для несанкціонованого доступу до комп'ютерів, мереж та інформації. Таке визначення є надто вузьким і концептуально хибним. У реальному фаховому й лексикографічному вжитку	Термін вилучено з переліку термінів проєкту Стандарту державної мови.

				хакер є полісемічною одиницею щонайменше з кількома шарами: історично-нейтральним значенням “висококваліфікований ентузіаст комп’ютерних систем”, професійно-нейтральним значенням “фахівець із глибоким розумінням систем”, етичним значенням у сполуці *етичний хакер*, а також негативно-оцінним і криміналізованим значенням “особа, що незаконно втручається в систему”. Саме тому в офіційних текстах злочинний зміст точніше передавати словами *кіберзловмисник*, *зловмисник*, *особа, яка здійснює несанкціоноване втручання*, а слово *хакер* описувати окремою полісемічною статтею з розподілом значень.	
16.	До основного змісту проєкту стандарту державної мови.	**Український мовно-інформаційний фонд Національної академії наук України.**	**2.4.122 цифрова ідентифікація** Процес використання ідентифікаційних даних особи в електронній формі, які однозначно визначають фізичну, юридичну особу	**«Цифрова ідентифікація» (2.4.122)** Чинний профільний закон оперує терміном *електронна ідентифікація* і визначає його як процес використання ідентифікаційних даних особи	**Враховано.**

		Вх. лист від 01.04.2026 № 560/26.	або уповноваженого представника юридичної особи. *Електронна ідентифікація.*	в електронній формі, які однозначно визначають фізичну, юридичну особу або уповноваженого представника юридичної особи. У законі немає базового терміна *цифрова ідентифікація* як повного синоніма; натомість він містить окрему конструкцію *гаманці з цифровою ідентифікацією* як інший контекст уживання. Тому стандарт не може без пояснення просто ототожнювати *цифрову ідентифікацію* з *електронною ідентифікацією*.	
17.	До основного змісту проєкту стандарту державної мови.	**Український мовно-інформаційний фонд Національної академії наук України.** Вх. лист від 01.04.2026 № 560/26.	**2.4.125 цифровий доказ** Інформація в електронному форматі, яка містить дані про обставини справи та може бути використана як доказ у суді. **Примітка.** Цифровими доказами можуть бути електронні документи, зокрема текстові документи, графічні зображення, плани, фотографії, відео- та звукозаписи, вебсайти,	**«Цифровий доказ» (2.4.125)** Чинне процесуальне законодавство України використовує термін *електронні докази.* Цивільний процесуальний кодекс прямо визначає їх як інформацію в електронній (цифровій) формі, що містить дані про обставини, які мають значення для справи. Отже, якщо стандарт уводить форму *цифровий доказ* як базову, він повинен або розвести її з	**Враховано.**

			текстові, мультимедійні та голосові повідомлення, метадані, бази даних та інші дані в електронній формі *Електронний доказ.*	правовим терміном *електронний доказ*, або визнати останній основним для правозастосування.	
18.	До основного змісту проєкту стандарту державної мови.	**Український мовно-інформаційний фонд Національної академії наук України.** Вх. лист від 01.04.2026 № 560/26.	**2.4.35 кейлогер** Програмний засіб або апаратний пристрій, призначений для фіксації натискань клавіш на клавіатурі. **Примітка.** Кейлогери використовують для викрадення конфіденційної інформації або в легітимних цілях, зокрема в цифровій криміналістиці та тестуванні безпеки.	**«Кейлогер» (2.4.35)** Термін *кейлогер* не є бездоганним нормативним рішенням. Це прозоре англомовне запозичення, але для української мови воно мало мотивоване внутрішньо, не є питомим і в офіційному стилі може бути менш бажаним, ніж прозорий відповідник. Для мовного стандарту доцільніше було б розводити: рекомендований термін — *реєстратор натискань клавіш* або *перехоплювач натискань клавіш*; допустимий професіоналізм — *кейлогер*. Перевага питомого відповідника полягає в його семантичній прозорості, синтаксичній розгортності та легкості нормативного тлумачення. Перевага форми *кейлогер* — стислость і	**Враховано.**

				впізнаваність у вузькому фаховому середовищі.	
19.	До основного змісту проєкту стандарту державної мови.	**Український мовно-інформаційний фонд Національної академії наук України.** Вх. лист від 01.04.2026 № 560/26.	**2.4.74 контрфорензика** Сукупність методів, інструментів та технік, що використовують кіберзловмисники для приховування, знищення або підроблення цифрових слідів, із метою завадити проведенню цифрової криміналістичної експертизи.	**«Контрфорензика» (2.4.74)** Термін *контрфорензика* є ще проблемнішим. Він спирається на нестабільний для української норми іншомовний компонент *форензика* і не має достатньої внутрішньої прозорості для нефахового чи міжвідомчого вжитку. У документах офіційного типу значно точнішими видаються конструкції *протидія цифровій криміналістиці*, *засоби приховування цифрових слідів*, *засоби перешкоджання цифровій експертизі* — залежно від того, який саме аспект мається на увазі. Отже, *контрфорензика* може бути зафіксована як допустимий фаховий інтернаціоналізм, але навряд чи має ставати безумовно рекомендованим терміном стандарту державної мови.	**Не враховано.** Запропоновані описові конструкції *протидія цифровій криміналістиці*, *засоби приховування цифрових слідів* і *засоби перешкоджання цифровій експертизі* не є повними поняттєвими відповідниками міжнародного терміна «контрфорензика» (counter-forensics) / «антифорензика» (anti-forensics). Поняття «контрфорензика» / «антифорензика» охоплює не тільки приховування цифрових слідів або застосування окремих засобів, а ширшу сукупність методів, прийомів, процесів і засобів, спрямованих на модифікування, приховування, знищення чи спотворення цифрової інформації, зниження результативності або унеможливлення її виявлення, збирання,

					збереження, дослідження, аналізування та інтерпретування.
20.	До основного змісту проєкту стандарту державної мови.	**Український мовно-інформаційний фонд Національної академії наук України.** Вх. лист від 01.04.2026 № 560/26.	**2.4.88 обфускація** Навмисна зміна вихідного коду, алгоритмів або даних для ускладнення їх аналізу, розуміння чи відтворення разом зі збереженням їх функціональної цілісності. *Заплутування.*	**«Обфускація» (2.4.88)** Термін *обфускація* також вимагає тоншого нормування. Його перевага — міжнародна впізнаваність і компактність; його недолік — непитомість і непрозорість для ширшого кола користувачів. Якщо йдеться саме про програмний код, нормативно сильнішим виглядає відповідник *заплутування коду* або *ускладнення аналізу коду*. Якщо ж мається на увазі ширше приховування логіки алгоритму чи структури даних, то один питомий відповідник уже не покриває всього значення. У такому разі доцільним є дворівневе рішення: *обфускація* — як допустимий фаховий термін; *заплутування коду* — як рекомендований український відповідник у вузькому програмному контексті.	**Враховано.**

21.	До основного змісту проєкту стандарту державної мови.	**Український мовно-інформаційний фонд Національної академії наук України.** Вх. лист від 01.04.2026 № 560/26.	**2.4.103 руткіт** Програма або набір програм для приховування слідів присутності зловмисника або шкідливої програми в системі.	**«Руткіт» (2.4.103)** Щодо терміна *руткіт*, ситуація інша. Тут питомий відповідник, що був би водночас коротким, точним і усталеним, фактично відсутній. Можливі описові конструкції на кшталт *набір засобів прихованої присутності в системі* або *комплекс приховування присутності та доступу* є корисними як тлумачення, але не як компактні терміни щоденного вжитку. Отже, саме для таких випадків стандарт має визнавати, що рівнозначного питомого відповідника наразі немає, а тому запозичений і вже адаптований термін *руткіт* може зберігатися як рекомендований за умови повної лексикографічної статті, чіткого тлумачення і належного словотвірного оформлення в українській мові.	**Враховано.**
22.	До основного змісту проєкту стандарту державної мови.	**Український мовно-інформаційний фонд**	**2.4.115 спуфінг** Вид кібератаки, під час якої зловмисник маскується під надійне джерело (особу,	**«Спуфінг» (2.4.115)** Термін *спуфінг* у проєкті також навряд чи є найкращим вибором як основний	Термін вилучено з переліку термінів проєкту Стандарту державної мови.

		Національної академії наук України. Вх. лист від 01.04.2026 № 560/26.	програму, пристрій) для несанкціонованого доступу до конфіденційної інформації, коштів та/або поширення шкідливого програмного забезпечення. **Примітка.** Найпоширенішими видами спуфінгу є: спуфінг ARP (підміна ARP-таблиці з метою перехоплення трафіку), спуфінг DNS (підміна DNS-відповіді для спрямування користувача на фальшивий сайт), спуфінг IP (підміна вихідної IP-адреси для приховування справжнього відправника).	рекомендований термін. У багатьох контекстах його цілком точно й прозоро передає слово **підміна**: *підміна IP-адреси*, *підміна DNS-відповіді*, *ARP-підміна*, *підміна ідентифікатора*, *підроблення джерела*. Саме слово *спуфінг* доцільно залишати як фаховий відповідник або як міжнародний дублет, але для офіційного державного стандарту базовою моделлю радше має бути питома конструкція з коренем *підміна* або *підроблення*, бо вона легше входить у правовий і навчальний дискурс.	
23.	До основного змісту проєкту стандарту державної мови.	**Український мовно-інформаційний фонд Національної академії наук України.** Вх. лист від 01.04.2026 № 560/26.	**2.4.114 спам** Автоматизоване розповсюдження небажаних електронних повідомлень без згоди отримувачів.	**«Спам» (2.4.114)** Слово *спам* має в українській уже значно вищий ступінь адаптованості. Воно коротке, впізнаване, морфологічно засвоєне, активно функціонує в широкому узусі. Проте навіть тут нормативний стандарт мав би розмежовувати щонайменше два рівні: *спам* — як короткий загальновживаний термін;	Терміни «спам» і «антиспам» вилучено з переліку термінів проєкту Стандарту державної мови. Термін «небажані електронні повідомлення» рекомендовано долучити до переліку термінів під час напрацювання проєкту стандарту державної мови у сфері інформаційної безпеки.

				небажані електронні повідомлення або *масове небажане розсилання* — як точний офіційно-правовий опис.	
24.	До основного змісту проєкту стандарту державної мови.	**Український мовно-інформаційний фонд Національної академії наук України.** Вх. лист від 01.04.2026 № 560/26.	**2.4.89 патч безпеки** Модуль програмного коду, призначений для автоматизованого внесення змін до встановленої програми з метою виправлення помилок, усунення вразливостей безпеки, покращення функціональності або забезпечення сумісності інформаційної системи. *Виправлення безпеки.*	**«Патч безпеки» (2.4.89)** Особливу увагу слід звернути на термін *патч безпеки.* Тут проблема полягає не лише в питомості, а й у неповноті словотвірного гнізда. Якщо в стандарті фіксується *патч безпеки*, але відсутнє базове поняття *патч*, документ порушує принцип лексикографічної замкненості. Постає закономірне питання: чи існують у цій терміносистемі *патч сумісності*, *патч продуктивності*, *критичний патч*, *патч мікропрограми*, *пакет патчів*? Якщо так, їх слід описувати в межах одного словотвірно-семантичного гнізда. Якщо ж за основу брати питоміші моделі, то нормативно кращими кандидатами є *виправлення безпеки* або *оновлення безпеки*,	Термін вилучено з переліку термінів проєкту Стандарту державної мови.

				тоді як *патч* можна подати як допустимий професіоналізм. У будь-якому разі одна ізольована одиниця *патч безпеки* без розробки базового слова *патч* і пов'язаного деривaційного ряду є ознакою лексикографічної неповноти стандарту.	
25.	До основного змісту проєкту стандарту державної мови.	**Громадська організація «Науково-аналітичний центр безпекових досліджень».** Вх. лист від 02.04.2026 № 563/26.	-	Оскільки документ створюють як основу для узгодження національної термінології з глобальними стандартами (ISO/IEC, NIST, ENISA), вважаємо за необхідне безпосередньо в основному змісті (розділ 2.4) додати посилання на нормативні джерела, які використовувалися як підґрунтя для тлумачення термінів.	**Не враховано.** Відповідно до Порядку напрацювання, затвердження, уведення в дію, перегляду стандартів державної мови та внесення змін до них, затвердженого рішенням Національної комісії зі стандартів державної мови від 16.11.2023 № 421, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 04.12.2023 за № 2107/41163, у проєкті Стандарту державної мови покликання на нормативні джерела містяться в розділі «Бібліографія».
26.	До основного змісту проєкту стандарту державної мови.	**Громадська організація «Науково-**	**2.4.64 кіберстійкість** Здатність організацій, інформаційно-	**Щодо заміни терміна «Кіберстійкість» на**	**Не враховано.** Відповідно до пункту 3 статті 44 Закону України

		аналітичний центр безпекових досліджень». Вх. лист від 02.04.2026 № 563/26.	комунікаційних технологій передбачати кіберзагрози, протистояти кібератакам, обмежувати їхні наслідки, швидко відновлювати функціонування після кіберінцидентів й адаптуватися до мінливого середовища загроз, забезпечуючи безперервність критичних операцій та послуг. *Стійкість кіберпростору.*	**«Кіберрезильєнтність» (до п. 2.4.64).** Задля усунення міжгалузевої омонімії (згідно з вимогами ДСТУ 3966:2009) пропонуємо замінити термін «кіберстійкість» на «кіберрезильєнтність».	«Про забезпечення функціонування української мови як державної» Національна комісія зі стандартів державної мови під час напрацювання стандартів української термінології в різних галузях сприяє застосуванню українських слів, словосполучень і термінів замість іншомовних.
27.	До основного змісту проєкту стандарту державної мови.	**Громадська організація «Науково-аналітичний центр безпекових досліджень».** Вх. лист від 02.04.2026 № 563/26.	-	**Щодо доповнення Словника терміном «ризик з низькою ймовірністю та високим рівнем впливу (HILP-ризик)».** Пропонуємо додати до основного змісту (розд. 2.4) нове поняття, еквівалентне англомовному High Impact Low Probability (HILP) risks. **Пропоноване визначення:** ризик з низькою ймовірністю та високим рівнем впливу (HILP-ризик) – клас кіберризиків, якому властива мала статистична ймовірність настання, значний рівень невизначеності та потенційно катастрофічні наслідки у разі	**Враховано частково.** Інформацію класифікацію ризиків (кіберизиків) за співвідношенням їхньої ймовірності та впливу подано у примітці до визначення терміна «кіберризик»: «За співвідношенням ймовірності та впливу кіберризики класифікують на: малоймовірні – кіберризики з низькою ймовірністю та високим рівнем впливу (High Impact – Low Probability, HILP-ризики); критичні – кіберризики з високою ймовірністю та високим

				реалізації; для управління ним, як правило, недостатньо стандартних методів оцінювання ризиків, оскільки він може не досягати порогових значень, що виправдовують витрати на пом'якшення.	рівнем впливу (High Impact – High Probability, HIHP-ризики); низькі – кіберризики з низькою ймовірністю та низьким рівнем впливу (Low Impact – Low Probability, LILP-ризики) і помірні – кіберризики з високою ймовірністю та низьким рівнем впливу (Low Impact – High Probability, LIHP-ризики).».
28.	До основного змісту проєкту стандарту державної мови.	**Громадська організація «Науково-аналітичний центр безпекових досліджень».** Вх. лист від 02.04.2026 № 563/26.	-	**Щодо доповнення Словника терміном «трансморфність».** Пропонуємо додати до основного змісту (розд. 2.4) поняття «трансморфність». **Пропоноване визначення:** трансморфність – здатність складних систем (зокрема кіберсистем) здійснювати керовану перебудову власної архітектури у відповідь на загрози з катастрофічними або критично невизначеними наслідками (HILP-ризики), зберігаючи при цьому ключові функції в межах системних інваріантів , що	**Не враховано.** Пропоноване визначення відповідає змісту поняття «адаптивність архітектури», яке частіше використовується у сфері інформаційних технологій, ніж у сфері кібербезпеки.

				конституюють ідентичність системи.	
29.	До основного змісту проєкту стандарту державної мови.	**Савінова Наталія Михайлівна,** начальник служби захисту інформації Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Вх. лист від 06.04.2026 № 584/26.	**2.4.3 авторизація** Надавання автентифікованому суб'єкту дозволу на доступ до інформаційних ресурсів та/або виконання визначених операцій відповідно до встановлених політик безпеки. *Авторизація з безпеки.*	Визначення *Авторизація* та *Авторизація з безпеки* не є тотожнім. *Авторизація* визначає права доступу до ресурсів системи, а *акредитація* підтверджує відповідність системи безпеки встановленим стандартам. Тому визначення *Авторизація з безпеки* тотожне поняттю *акредитації з безпеки.*	**Враховано.**
30.	До основного змісту проєкту стандарту державної мови.	**Савінова Наталія Михайлівна,** начальник служби захисту інформації Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського».	**2.4.4 акредитація з безпеки** Процедура офіційного підтвердження відповідності інформаційної, електронної комунікаційної, інформаційно-комунікаційної, технологічної системи або її окремих елементів, об'єкта критичної інформаційної	На даний час не визначено саме поняття *чутливої інформації* та *чутливих даних.* В більшості ці поняття відносяться до персональних даних. Вважаю доцільно ввести ці поняття. У контексті стандарту одним із варіантів може бути такий: *чутлива інформація — це дані, розголошення або неналежне зберігання яких може завдати шкоди особі,*	**Не враховано.** Терміни «чутлива інформація», «чутливі дані» рекомендовано долучити до переліку термінів під час напрацювання проєкту стандарту державної мови у сфері інформаційної безпеки.

		Вх. лист від 06.04.2026 № 584/26.	інфраструктури до вимог законодавства, національних стандартів та нормативних документів у сферах технічного захисту, криптографічного захисту та кіберзахисту, що передбачає оцінку впроваджених заходів захисту інформації, щоб гарантувати прийнятний рівень ризику та надійність роботи з ***чутливими даними.*** **2.4.46 кібергігієна** Комплекс технічних та організаційних заходів безпеки для персональних цифрових пристроїв, облікових записів і онлайн-сервісів, що передбачає вчасне оновлення програмного забезпечення, впровадження рекомендованих практик для користувачів, керування доступом, регулярне резервне копіювання та моніторинг активності, дотримання політик і процедур безпеки з боку персоналу з метою запобігання проникненню	*організації або державі, і які потребують особливого захисту.*	

			шкідливого програмного забезпечення, несанкціонованому доступу та витоку ***чутливої інформації.***		
31.	До основного змісту проєкту стандарту державної мови.	**Савінова Наталія Михайлівна,** начальник служби захисту інформації Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Вх. лист від 06.04.2026 № 584/26.	**2.4.44 кібервійна** Організована, цілеспрямована та тривала форма збройної агресії в кіберпросторі, яку здійснює держава або підконтрольні їй структури, зокрема із застосуванням кіберзброї, з політичною, воєнною або економічною метою. **Примітка.** Кібервійна передбачає навмисне втручання в інформаційний простір іншої держави з метою порушення її суверенітету, завдання шкоди воєнній інфраструктурі, об'єктам критичної інфраструктури, органам державної влади та критичній інформаційній інфраструктурі.	Пропоную вилучити слово «збройної».	**Враховано.**
32.	До основного змісту проєкту стандарту державної мови.	**Савінова Наталія Михайлівна,** начальник служби	**2.4.121 хакер** Особа, яка використовує свої глибокі знання та	Пропоную редакцію визначення терміна *хакер*: Особа, яка використовує свої	Термін вилучено з переліку термінів проєкту Стандарту державної мови.

		захисту інформації Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Вх. лист від 06.04.2026 № 584/26.	навички у сфері комп'ютерних систем і програмування для отримання несанкціонованого доступу до комп'ютерів, мереж та інформації.	глибокі знання та навички у сфері комп'ютерних систем і програмування для отримання несанкціонованого доступу до ~~комп'ютерів, мереж та інформації~~ інформаційних (автоматизованих), електронних комунікаційних, інформаційно-комунікаційних систем, електронних комунікаційних мереж.	

Схвалено на засіданні робочої групи 23 жовтня 2026 року (протокол № 8).

Голова робочої групи Анастасія ВАВІЛЕНКОВА

Секретар робочої групи Світлана БЕРНАЦЬКА